

ข่าว

สภาพัฒน์

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

www.nesdc.go.th Tel. 0 2628 2847 Fax. 0 2628 2846 e-mail: pr@nesdc.go.th

สภาพัฒน์

สภาพัฒน์ Update

เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2566 สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยสายงานเศรษฐกิจมหภาค การประเมินผล และการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้จัดงานสัมมนาวิชาการของสายงานประจำปี 2566 ในหัวข้อ “ตลาดแรงงานไทย: ข้อจำกัดและความท้าทายต่อเศรษฐกิจไทย” ณ โรงแรมเจดับบลิว แมริออท กรุงเทพฯ โดยนายณัฐชา พิชยนันท์ เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ให้เกียรติเป็นประธานกล่าวเปิดการสัมมนา ซึ่งท่านเลขาธิการฯ ได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการพัฒนากำลังคนอันถือเป็นหัวใจสำคัญของยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ อย่างไรก็ดี ในปัจจุบันพบว่าประเทศไทยกำลังเผชิญกับข้อจำกัดด้านแรงงานทั้งในเชิงปริมาณจากการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุและในเชิงคุณภาพสะท้อนจากผลผลิตภาพการผลิตของแรงงานที่ยังอยู่ในระดับต่ำโดยเฉพาะอย่างยิ่งภายใต้แนวโน้มความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปและข้อจำกัดจากความสามารถไม่สอดคล้องของแรงงาน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องให้ความสำคัญในการเชื่อมโยงประเด็นการพัฒนาระหว่างการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการพัฒนากำลังแรงงานให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของแรงงาน เพื่อเพิ่มระดับผลผลิตภาพของแรงงานและยกระดับศักยภาพการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระยะต่อไป ทั้งนี้ ในงานมี ดร.วิษณุยุทธ บุญชิต รองเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้บริหาร สศช. และผู้บริหารจากหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งผู้แทนจากหน่วยงานทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา เข้าร่วมการสัมมนาจำนวนประมาณ 200 คน

ในช่วงแรกของการสัมมนาได้รับเกียรติจาก ศ.ดร.พิริยะ ผลพิรุฬห์ ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ กล่าวปาฐกถาพิเศษ ในหัวข้อเรื่อง “ตลาดแรงงานไทย: ข้อจำกัดและความท้าทายต่อเศรษฐกิจไทย” โดย ศ.ดร.พิริยะ เน้นย้ำความสำคัญของด้านตลาดแรงงานซึ่งถือเป็นตลาดที่มีความหลากหลายสูงส่งผลให้การออกแบบนโยบายไม่สามารถปรับใช้เฉพาะแบบเดียวได้ และภาครัฐควรจับตาบทบาทสำคัญในการสร้างความสมดุล คู่แข่ง และพัฒนาตลาด ซึ่งในช่วงที่ผ่านมา ตลาดแรงงานไทยประสบกับความท้าทายหลายด้านในช่วงโควิด-19 โดยเฉพาะสาขาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวที่เผชิญกับการลดลงทั้งจำนวนแรงงานและผลผลิตภาพแรงงาน ขณะเดียวกัน ยังมีประเด็นความท้าทายของตลาดแรงงานที่สำคัญในปัจจุบันในช่วงภายหลังการแพร่ระบาด อาทิ การว่างงานที่นานเกินไป อันก่อให้เกิดการสูญเสียรายได้ ทักษะล้าสมัย หรือไม่มีความต้องการกลับมาทำงานเดิม แรงงานเลือกงานมากขึ้น ความคาดหวังของทักษะแรงงานมากขึ้น เป็นต้น นอกจากนี้ ตลาดแรงงานยังเผชิญประเด็นข้อจำกัดสำคัญ อาทิ ระบบการศึกษาที่ยังไม่สามารถผลิตแรงงานให้มีทักษะที่หลากหลายและพร้อมในการปรับตัวได้ ระบบการจับคู่แรงงานยังมีปัญหาความไม่สอดคล้องในสาขาที่เรียนและในระดับการศึกษา การเปลี่ยนและยกระดับทักษะ (Reskill/Upskill) ยังไม่ทันสมัยและทั่วถึง ทั้งนี้ การขับเคลื่อนและแก้ไขปัญหาทางด้านการแรงงานจำเป็นต้องอาศัยการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยผู้ประกอบการควรมุ่งเน้นสนับสนุนการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานและวางแผนทรัพยากรมนุษย์ ขณะที่สถาบันการศึกษาควรสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้ทางวิชาการ และภาครัฐบาลควรสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน พร้อมทั้งการใช้มาตรการที่จำเป็นในการส่งเสริมการฝึกอบรมและการจ้างงาน

สำหรับในช่วงที่สองเป็นการนำเสนอผลการศึกษาเรื่อง “ความไม่สอดคล้องของแรงงาน : ข้อจำกัดและความท้าทายต่อเศรษฐกิจไทย” โดยนายสมญ ภูอุดม และนายอิสระ วงศ์วิวัฒน์ จากกองยุทธศาสตร์และการวางแผนเศรษฐกิจมหภาค งานศึกษาดังกล่าวเป็นการวิเคราะห์สถานการณ์ความไม่สอดคล้อง

ของแรงงาน รวมถึงผลกระทบของความไม่สอดคล้องของแรงงานต่อเศรษฐกิจ โดยผลการศึกษาพบว่าในช่วง 15 ปีที่ผ่านมา สัดส่วนแรงงานของไทยที่การทำงานที่ตรงกับระดับการศึกษาเพิ่มมากขึ้น (Matched) และมีการทำงานที่สูงกว่าระดับการศึกษา (Under education) น้อยลง ในขณะที่สัดส่วนแรงงานที่ทำงานต่ำกว่าระดับการศึกษา (Over education) เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของระดับการศึกษาของคนไทยในช่วงที่ผ่านมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป ซึ่งเป็นกลุ่มแรงงานหลักที่เข้าสู่ตลาดแรงงานและมีแนวโน้มที่จะทำงานที่ต่ำกว่าทักษะมากขึ้น โดยแนวโน้มดังกล่าวเกิดขึ้นในทุกสาขาการผลิตโดยเฉพาะในสาขาการผลิตภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ ผลการศึกษายังชี้ให้เห็นว่าตลาดแรงงานมีแนวโน้มที่จะเผชิญกับความต้องการแรงงานส่วนเกินมากขึ้นเนื่องจากไม่สามารถบรรจุงานได้ตรงตามความต้องการ ซึ่งส่วนใหญ่จะพบในภาคการผลิต ภาคการค้าส่งค้าปลีก และภาคการก่อสร้าง และหากพิจารณาตามระดับการศึกษาจะพบว่ามีความต้องการแรงงานในระดับอาชีวศึกษาทั้งประกาศนียบัตรชั้นสูงและประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษาในสัดส่วนที่สูง นอกจากนี้ การศึกษายังชี้ให้เห็นว่าความไม่สอดคล้องของแรงงานจะส่งผลกระทบต่อระดับรายได้แรงงาน และส่งผลกระทบต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจทั้งในระยะสั้นและในระยะยาว

และในช่วงของการเสวนาในหัวข้อ **“สถานการณ์ภาคแรงงานของไทย และแนวทางการยกระดับแรงงานไทยเพื่อรองรับการพัฒนาประเทศ”** ได้รับเกียรติจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องทางด้านแรงงานเข้าร่วมการเสวนา ประกอบด้วย (1) **ผศ.ดร.นครินทร์ ปิ่นปฐมรัฐ** ผู้อำนวยการกองวิจัยและพัฒนา สำนักงานประกันสังคม (2) **รศ.ดร.ศศิวิมล วรณศิริ ปวีณวัฒน์** คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (3) **นายสุริชัย สดัสสาร** Business Director จาก บริษัท Jackson Grant Recruitment จำกัด และ (4) **นายอิสระ วงศ์วิวัฒน์** กองยุทธศาสตร์และการวางแผนเศรษฐกิจมหภาค สศช. โดยมี **ดร.พีรพัฒน์ ตัณฑวณิช** จาก สศช. เป็นผู้ดำเนินการเสวนา ซึ่งผู้เข้าร่วมเสวนาได้ร่วมกันอภิปรายถึงปัญหาและความท้าทายในการพัฒนาภาคแรงงานไทยในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความไม่สอดคล้องกันของตลาดแรงงานของไทยซึ่งสะท้อนจากข้อจำกัดสำคัญของแรงงานไทยที่แม้จะมีระดับการศึกษาสูงขึ้นแต่ไม่เพียงพอและตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ท่ามกลางแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและเศรษฐกิจดิจิทัลที่เป็นไปอย่างรวดเร็วซึ่งส่งผลกระทบต่อความต้องการทักษะแรงงานที่เปลี่ยนแปลงไปและทำให้แรงงานต้องมีการปรับตัวเพื่อให้มีทักษะแรงงานสูงขึ้น นอกจากนี้ ยังได้นำเสนอแนวนโยบายที่เหมาะสมในการพัฒนาภาคแรงงาน โดยเฉพาะการให้ความสำคัญกับคุณภาพของการศึกษา และการยกระดับทักษะแรงงานให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน